

Posudek vedoucího diplomové práce

Zuzana Piťhová

Terapie emocionálních a behaviorálních problémů po získaném poškození mozku

FF UK, Katedra psychologie, Praha 2014

Vedoucí diplomové práce: doc. PhDr. Petr Kulišťák, Ph.D.

Oponent: PhDr. Tamara Hrachovinová, CSc.

Diplomová práce se zabývá velmi obtížnou problematikou, a to změnami v emocích a chování po získaném poškození mozku. Pokusy s klasickou psychoterapií, ať již jakéhokoliv směru, u nás obvykle selhaly. Lidé s poruchami, které doprovází závažnější poškození centrálního systému, nejsou vhodnými klienty pro skupinové formy psychoterapie. Lépe řečeno, terapeuti si tam s nimi neumí poradit. Neuropsychoterapeutů je zatím málo, anebo spíše žádní. A ještě horší je to s programy práce v takových uskupeních. Paní Zuzana Piťhová se pokusila ve své DP připravit a ověřit vhodný postup pro práci s takovými klienty v rámci svého edukačně-preventivního programu. Podobný přístup můžeme vidět např. v Center for Rehabilitation of Brain Injury, University of Copenhagen, Denmark, které dlouhá léta vedla prof. Anne-Lise Christensen.

Diplomová práce respektuje tradiční schéma, zahrnujícího teoreticko-literární úvod (47 str.), empirickou část (37 str.), písemnictví (113 titulů) a přílohy (3). Nechybí seznam zkratk, příloh (dotazníky, materiály k programu a statistická analýza), obrázků, tabulek a grafů, které čtenáři DP významně ulehčují orientaci.

V úvodních, teoretických kapitolách DP, se její autorka věnovala vymezení základních pojmů, s nimiž dále pracovala. V těchto oddílech také podrobně analyzovala literární zdroje k problematice emocí, dále získaných poškození mozku, např. traumatům hlavy a mozku, cévním mozkovým příhodám různé etiologie a dalším onemocněním. Neopomenula připomenout plasticitu nervové tkáně, která je hypoteticky výchozím momentem pro obnovu kognitivních, emočních a dalších poškozených funkcí mozku. Zmínila též diagnostické možnosti posuzování emočních změn. V poslední rozsáhlé kapitole teoretického úvodu DP shrnula paní Zuzana Piťhová poznatky ke stávající terapeutickým modelům péče o jedince s problémy v oblasti emocí a chování.

Empirickou část své DP otevírá její autorka jasným vymezením předmětu a cílů výzkumu. Formuluje čtyři základní hypotézy, jež se týkají především změn, k nimž by mělo dojít v průběhu aplikace edukačně-preventivního programu. Vyslovila také několik vedlejších předpokladů, týkajících se dalších sledovaných parametrů. Popsala zde také východiska pro stavbu svého programu a jeho základní principy. Přehledně – v tabulkách a grafech – uvedla základní demografické údaje o zkoumaném i kontrolním souboru. Obdobně sdělila výsledky statistické analýzy. Z nich můžeme považovat za významné potvrzení nárůstu vnímání problémů, souvisejících s onemocněním, souhlasně s časem. Další poznatek – primární zájem o zlepšení pohybového stavu – je taktéž, ač empiricky neověřen, velmi často vidět při práci v rehabilitačním procesu. Kognice, emoce, chování atd. jsou vždy odsunuty až na další místa v pořadí. V obsáhlé diskusi pak paní Zuzana Piťhová hodnotí výsledky svého výzkumu, zabírá se problémy s některými nástroji (např. některými škálami dotazníku EBIQ),

komparuje svá zjištění s jinými, ve světě používanými programy. Neopomněla zde také připomenout limity svého bádání a vyslovit se k případným budoucím projektům tohoto charakteru.

K práci nemám žádné připomínky a vysoce ji hodnotím pro její ojedinělost, neboť v oblasti rehabilitační psychologie (příp. neuropsychoterapie) je jen málo tak záslužných projektů, ač se jedná „jen o diplomovou práci“. Dovoluji si proto navrhnout komisi pro obhajoby její hodnocení známkou „výborně“.

V Praze 14. 5. 2014

Petr Kulišťák